

ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЛАНДШАФТУ ТА ТРАЄКТОРІЇ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ В УМОВАХ СІЛЬСЬКОЇ ШКОЛИ

В.М. Костюк

Україна, Рівненська область, Дубенський р-н, смт Смига
Смизька загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів Дубенської районної ради
Рівненської області

Сучасні темпи зростання обсягів наукової інформації потребують від сучасного учителя умінь навчатися протягом усього життя. Початок інформаційної цивілізації висуває оновлення системи цінностей. Ми повинні чітко зрозуміти, хто ми і ким хочемо стати: цифровими емігрантами чи цифровими аборигенами? Змінилися погляди щодо характеру освіти: від «освіти на все життя» до «освіти протягом усього життя».

Смизька загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів – це навчальний заклад, що динамічно розвивається і забезпечує сільській молоді рівний доступ до якісної освіти шляхом упровадження інформаційно-комп'ютерних технологій. Працює в режимі інноваційного освітнього проекту «Освітньо-інформаційне середовище як фактор цілісного розвитку особистості».

Ідея: формування особистості, яка може здобувати знання і творчо їх використовувати у практичній діяльності, у навчанні, використовуючи сучасні інформаційні технології та володіючи англійською мовою.

Мета: формування інформаційного ландшафту учня та відповідних особистісних траєкторій навчально-пізнавальної діяльності за умов експериментального навчання у сільській школі, зміцнення конкурентоспроможності школи у селищі Смига в сфері освітніх послуг,

забезпечення доступної та якісної шкільної освіти, яка відповідає сучасним освітнім вимогам та запитам особистості.

Основні завдання:

1. Дослідження структури інформаційного простору системи «учень-середовище».

2. Ідентифікація та класифікація інформаційних потоків, що циркулюють в інформаційному просторі «учень-середовище», визначення їх характеристик.

3. Ідентифікація та класифікація інформаційних джерел, що діють в інформаційному просторі системи «учень-техніка-середовище», визначення їх характеристик.

4. Виявлення несприятливих факторів впливу на навчально-пізнавальну діяльність учня.

5. Розробка методології та відповідних технологій оцінювання інтенсивності впливу несприятливих факторів на навчально-пізнавальну діяльність учня.

6. Розробка методології та технології оцінювання ефективності експіриєнтивної діяльності учня як елемента системи «учень-техніка-середовище».

Визначено модель бажаного інноваційного процесу, у якій зазначено:

- вихідний стан школи (де ми зараз перебуваємо?);
- образ бажаного майбутнього (куди ми хочемо йти?);
- склад і структуру дій щодо переходу від сьогодення до майбутнього (що ми будемо робити, щоб виявитися там, де хочемо?).

Системне формування особистості, здатної до вияву пізнавальної активності й самостійності, наділеної творчим потенціалом здійснюватиметься шляхом цілеспрямованого формування освітнього середовища експіриєнтивної діяльності учнів, у якому створюються організаційно-педагогічні умови та надаються додаткові можливості для

експіриєнтивного навчання та набуття відповідного досвіду. Основним результатом досліджень має стати рівень інформаційної, психологічної, ергономічної і екологічної обізнаності вчителів, учнів і батьків, а саме:

- набуті знання щодо структури сучасного інформаційно-освітнього простору, його позитивних і негативних факторів впливу на навчально-пізнавальну діяльність учня, його здоров'я, самопочуття;

- сформовані навички та вміння застосування способів і методів запобігання/уникнення небажаних впливів несприятливих факторів, правил існування в сучасному енерго-інформаційному просторі.

Результатами дослідно-експериментальної роботи мають стати:

- якісний моніторинг процесу функціонування системи «учень-середовище»;

- системний аналіз та моніторинг досліджуваної системи, виявлення та оцінювання несприятливих факторів впливу і способи їх запобігання;

- робота з батьками у контексті створення безпечних комфортних екологічних, психологічних та інформаційних умов існування учня за наявних умов інформаційно-освітнього середовища;

- розробка планування для проведення занять із формування необхідних знань та вмінь учнів, батьків за напрямом дослідження;

- підвищення мотивації до навчання в учнів початкових класів за допомогою використання інформаційних технологій на уроках та у позаурочний час.

Аналіз сучасного стану освітньо-інформаційного середовища Смизької загальноосвітньої школи I-III ступенів щодо її інформаційного забезпечення виявив такі проблеми:

1. Недостатній рівень заснованого на інформаційних технологіях інструментально-технологічного та інформаційно-ресурсного забезпечення навчального процесу.

2. Обмеженість доступу суб'єктів освітнього простору ЗНЗ до освітніх ресурсів і послуг.

3. Недостатній рівень підготовки вчителів та інших суб'єктів системи шкільної освіти до використання в навчальному процесі сучасних засобів навчання та інформаційних технологій.

4. Відсутність системи створення, розповсюдження, підтримання й оновлення електронних засобів навчання, електронних інформаційних ресурсів навчального призначення.

Для виявлення змін шкільного освітньо-інформаційного середовища під час впровадження інноваційного освітнього проекту «Освітньо-інформаційне середовище як фактор цілісного розвитку особистості» обрані показники, які на думку фахівців (С. Беляєв, В. Бехтерев, В. Кулайкин, Л. Чайнова, Хейдметс, В. Ясвін, В. Ястшембовський та ін.), є особливими для встановлення розвивального ефекту й творчої спрямованості середовища і водночас ступеня впливу людини на нього в процесі освоєння. Це *ергономічність* (виявляє ступінь комфортності середовища для учнів через встановлення безпечності, зручності, оптимальності і швидкості у набутті знань і умінь), *персоналізація* (відображає ступінь усвідомленого і цілеспрямованого перетворення середовища людиною через зміни наявних об'єктів і появу нових, неусвідомлених дій щодо структурування середовища) і *автентичність* (визначає ступінь узгодженості, конгруентності середовища з особистістю). Кількісні параметри персоналізації, автентичності і ергономічності шкільного освітнього середовища визначають за результатами опитування кожного школяра. Процедура буде проводитись поетапно з невеличкими групами учнів або фронтально але кількома вчителями, які за потребою допомагатимуть школярам.

Виявлення результативності проектування освітньо-інформаційного простору в школі за параметром змін шкільного освітнього середовища

дасть змогу встановити, наскільки можливості ЗНЗ реалізовані, використані кожним учнем для задоволення власних освітніх потреб. До того ж, аналіз освітнього простору в школі й виявлення його результативності має відбуватись у динаміці і з урахуванням взаємної детермінації розвитку учня і середовища, що дасть змогу відстежувати ефекти і наслідки впливів експериментального навчання на весь навчально-виховний процес.

Література:

1. Новиков П.М. Випереджувальна професійна освіта : науково-практичний посібник / П.М. Новиков, В.М. Зуєв. – М.: РГАТиЗ., 2000. – 266 с.
2. Освітньо-інформаційне середовище як фактор цілісного розвитку особистості. Збірка статей/наук. редактори С.В. Кириленко, Л.А. Журавльова. – Київ: Центр ІТС, 2013. – 206 с.
3. Современные информационные технологии в образовании [Электронный ресурс] / С.А.Зайцева, В.В.Иванов. Режим доступа: <http://sgpu2004.narod.ru/infotek/infotek2.htm>
4. Цимбалару А. Д. Моделювання інноваційного освітнього простору загальноосвітнього навчального закладу: наукові підходи / Цимбалару А. Д. // Інформаційні технології і засоби навчання. – Грудень 2007. – № 4. [Електронний ресурс] / – Режим доступу: URL <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/ITZN/eml/emg.html>